

Вектори інноваційного розвитку підприємств в умовах євроінтеграції

*Дмитро Полтавський,
аспірант кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PoltavskyiDO@krok.edu.ua,
ORCID:0009-0004-6560-4486*

Відмінністю розвитку сучасної світової економіки є її інноваційність. Багатовимірність значення інновацій в глобальному масштабі доводять їх вагу та значення в забезпеченні сталого розвитку провідних країн світу і світової економіки загалом. Особливе значення та вагу мають інновації, інноваційний розвиток для країн, економіки яких трансформуються і зазнають значних структурних та стратегічних змін. Україна, обравши шлях до Європейського Союзу визначила для себе вектори розвитку спрямовані на євроінтеграцію країни, її економіки, суспільної політичної сфери та науково-технічної сфери.

В дослідженнях вітчизняних науковців представлено різні бачення напрямів та перспектив інноваційного розвитку підприємств загалом та в умовах євроінтеграції зокрема. На думку науковців, для підприємств доцільними можуть бути такі напрями інноваційного розвитку, як:

- 1) збалансованого інноваційного розвитку, коли впроваджуються заходи здійснення поступових технічних інновацій;
- 2) наступального інноваційного розвитку, основою якого є динамічне і швидке впровадження інновацій, що дає можливість забезпечити випереджувачий розвиток та зміцнити лідерські позиції підприємства на ринку;
- 3) поступового інноваційного розвитку із впровадженням незначних модифікуючих, покращуючих інновацій, що не мають суттєвих змін і не змінюють структуру та технології виробництва [1].

Зазначимо, що наведена класифікація узагальнює та визначає напрями інноваційного розвитку як і загалом напрями еволюціонування, чи революційних змін розвитку економічних систем підприємств загалом, вочевидь взявши за основу класифікації самих інновацій, таких як базові, радикальні, покращуючі, модифікуючі інновації, що є обґрунтованим, оскільки основою інноваційного розвитку є безпосередньо впровадження інноваційних розробок, а їх сутність та ознаки можуть визначати характеристики та активність змін і напрямів інноваційного розвитку.

За масштабністю інноваційних змін напрями інноваційного розвитку поділяються на локальні, зосереджені на внутрішніх інноваціях в діяльності підприємства; та глобальні – спрямовані на зміни як в діяльності підприємств так і на зміни зовнішнього середовища [2]. За рівнями, напрями інноваційного розвитку поділяють на стратегічні, що забезпечують прийняття підприємством інноваційної стратегії розвитку та тактичні, що полягають у вирішенні поточних завдань, пов'язаних із інноваційною діяльністю підприємства [3]. Крім вище наведених класифікацій, напрями інноваційного розвитку можуть охоплювати

різні функціональні сфери, такі як виробнича, маркетингова, соціальна та інші [4].

Найбільш поширеною в навчально-науковій літературі та в практичних аспектах сприйняття та впровадження інновацій є систематизація напрямів інноваційного розвитку підприємства, яка включатиме: створення та впровадження, комерціалізацію продуктів інновацій, спрямованих на створення нових чи покращення модифікації існуючих товарів; розробку нових технологій та обладнання чи удосконалення існуючих технологій; здійснення ринкових інновацій [5].

Загалом, обрання напрямку інноваційного розвитку визначається можливостями підприємства та наявністю ресурсів, і в першу чергу інвестиційних, фінансових, необхідних для впровадження тих чи інших інновацій і очікуваної ефективності, яку може отримати підприємство від впровадження обраного інноваційного напрямку.

Досліджуючи практичні аспекти визначення та обрання підприємствами напрямку інноваційного розвитку слід зазначити такі напрями, як:

- цифровізація, інформатизація процесів роботи підприємства;
- впровадження автоматизованих систем управління на виробництві, в обліку, функціональних сферах діяльності підприємства;
- розробка та випуск нової чи покращеної модифікованої продукції, проектування та виробництво нового обладнання, станків, інструментарію;
- розвиток електронної торгівлі та активне використання ресурсів Інтернету з впровадженням цифрових маркетингових інновацій;
- закупівля та впровадження нового більш сучасного обладнання;
- модернізація існуючого обладнання та перехід на використання більш нових сучасних технологій виробництва;
- впровадження безвідходних та маловідходних технологій;
- впровадження енергозберігаючих технологій та використання альтернативних видів ресурсів;
- розробка та використання нових матеріалів;
- розробка та впровадження високих наукоємних технологій;
- впровадження організаційних інновацій, зміна структури підприємства;
- підготовка, підвищення кваліфікації працівників підприємства;
- впровадження організаційних інновацій в роботі системи логістики, маркетингу підприємства та інші.

Приведений перелік свідчить про конкретність практичних дій підприємств у виборі та реалізації напрямів інноваційного розвитку, адже кожен такий напрям потребує організації комплексу заходів планування, організації, контролю за їх реалізацією та узгодження дій між всіма учасниками інноваційної діяльності, як на підприємстві, так і у взаємодії із зацікавленими сторонами.

Узагальнюючи зазначимо, що комплексне системне впровадження вище зазначених напрямів здатне забезпечити зміцнення ресурсного потенціалу підприємства, забезпечити його перехід до високотехнологічного виробництва

і формування ефективної структури виробництва та забезпечить зростання конкурентоспроможності продукції за параметрами технологічності, ціни та якості, необхідних для ефективного інноваційного розвитку підприємства в умовах євроінтеграції.

Ключові слова: управління; інноваційний розвиток; управління інноваційним розвитком підприємств; євроінтеграція.

Список використаних джерел

1. Ілляшенко С. М. Проблеми управління інноваційним розвитком підприємств у транзитивній економіці. Суми: Університетська книга. 2005. 582 с.
2. Кириченко О. Інвестиційно-інноваційне забезпечення промисловості України в умовах Четвертої промислової революції: монографія. К.: Університет КРОК. 2021. 368 с. <https://dspace.krok.edu.ua/items/5559b91b-394d-45bb-b57b-1b5352fc1d80>
3. Кириченко О. Адаптивні стратегії розвитку в стратегічному управлінні організаціями, закладами охорони здоров'я в умовах цифрової трансформації. Вчені записки Університету КРОК. 2024. № 1(73). DOI. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-73-158-165>
4. Кириченко О.С. Удосконалення інвестиційно-інноваційного забезпечення модернізації промисловості України в умовах переходу до технологій четвертої промислової революції. Вчені записки Університету КРОК. 2019. №4(56). С. 185-192. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-56-185-192>
5. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади. Х.: ХДЕУ. 2004. 472 с.